

ZRÍNYI ÉS SZULEJMÁN EGYMÁS MELLETT

SZKA_207_06

PÉLDA
A MEGBÉKÉLÉSRE

Készítette: Szekszárdi Júlia

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

7. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
I/a A törökvilág emlékei Magyarországon					
A	A tanulók arról beszélgetnek, hogy ki milyen hazánkban fennmaradt török kori emléket ismer. Ezek felidézésekor a tanár kivetíti néhány műemlék képét. 10 perc	Ismeretek felelevenítése és kiegészítése Figyelem Emlékek mozgósítása	Frontális munka – vetítéssel kísért irányított beszélgetés		P1 (Kivetíthető képek) A vetítéshez szükséges eszközök
B	Néhány önként jelentkező tanuló – aki előzetesen felkészült arra, hogy a D1 feladatlap segítségével bemutassa az osztálynak, hogy milyen emlékei maradtak Magyarországon a török hódoltság korának – megtartja a kiselőadását. 10 perc	Információk gyűjtése a témához kapcsolódóan Önálló ismeretszerzés Előadókészség	Frontális munka – tanulói kiselőadások	D1 (Feladatléírás) A bemutatáshoz szükséges eszközök	P2 (Háttérinformációk)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I/b Egri csillagok					
A	<p>Az osztály hat csoportra oszlik. A csoportok egyik fele a D2, a másik pedig a D3 szöveget kapja meg annyi példányban, ahány tagja van a csoportnak. A tanulók önállóan elolvassák a szöveget. Ezután minden csoport megkapja a szövegéhez tartozó feladatlapot. Az azonos lappal dolgozó csoportok összeülnek, és egyeztetik a megoldásaikat. A két nagy csoport szóvivője röviden elmeséli a feldolgozott szemelvény tartalmát, majd megosztja a csoport gondolatait a többiekkel. Végül az osztály közösen arról beszélget, hogy a háborúban mindegyik fél kegyetlenné válhat, és olykor ártatlan gyerekeken is bosszút állnak. Ugyanakkor vannak olyan közös vonások, amelyek az ellenségeket is összeköthetik. Ilyen például az anyák gyerekeik iránti szeretete.</p> <p style="text-align: right;">30 perc</p>	<p>A másik nézőpontja iránti érzékenyítés irodalmi szöveg feldolgozása alapján</p> <p>Szövegértés Kritikai gondolkodás Empátia</p>	<p>Egyéni olvasás</p> <p>Csoportmunka – közös feladatmegoldás</p> <p>Frontális munka – irányított beszélgetés</p>	<p>D2 (Szöveg és feladatlap)</p> <p>D3 (Szöveg és feladatlap)</p>	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	<p>A tanár elmondja, hogy két csoportban két regényrészlettel fognak foglalkozni. Az egyik csoport szerepjátékban jeleníti meg az olvasottakat, a másik pedig képzeletbeli folytatást ír a saját részletéhez. A tanulók ennek alapján eldöntik, hogy melyik csoportban akarnak dolgozni. (Ha lehetőség van rá, akkor két teremben is folyhat a munka.)</p> <p>A színjátszók a D2 regényrészlettel foglalkoznak. Valaki felolvassa a szemelvényt, és közösen kitöltik a D2/b feladatlapot. Ezután kiosztják a szerepeket, és megtervezik a jelenetet.</p> <p>Az írók csoportjában mindenki megkapja a D3 regényrészletet, és elolvassa azt. Ezután párok vagy 3 fős kiscsoportok alakulnak, és a D3/c munkalap felhasználásával folytatást írnak a részlethez. Végül összeülnek, felolvassák egymásnak a megoldásaikat, és a legjobb elemekből készítenek egy közösen befejezést.</p> <p>A munka utolsó szakaszában összegyűlik az egész osztály. A színjátszók bemutatják a jelenetet, és képviselőjük ismerteti a feladatlap megoldásait. Az írók képviselője röviden összefoglalja a szemelvény tartalmát és felolvassa a közös befejezést. A hallgatóság mindkét esetben véleményt mond a bemutatókról.</p> <p style="text-align: right;">30 perc</p>	<p>A másik nézőpontja iránti érzékenyítés irodalmi szöveg feldolgozása alapján</p> <p>Szövegértés Empátia Kreativitás Előadókészség Együttműködés Véleményalkotás</p>	<p>Differenciált csoportmunka – egész csoportos szerepjáték vagy szövegalkotás</p> <p>Frontális munka – csoportbemutatók és véleményalkotás</p>	<p>D2 (Szöveg és feladatlap)</p> <p>D3 (Szöveg és feladatlap)</p>	<p>Elegendő tér a két csoport tevékenységéhez</p>

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
I/c Feladatok a következő órára					
A,B	A tanulók azt a házi feladatot kapják, hogy a következő óráig gyűjtsenek információkat Zrínyi Miklósról és II. Szulejmán szultánról. A tanulók önként vállalkoznak egyik vagy másik feladat megoldására. A feladat egyénileg vagy csoportosan is elvégezhető. 5 perc	A következő tanóra munkájának előkészítése Érdeklődésen alapuló feladatvállalás	Frontális munka – tanári közlés és önálló feladatvállalás	D4 (Házi feladat)	
II. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA					
II/a Zrínyi és Szulejmán bemutatása					
A,B	A feladatra vállalkozó tanulók bemutatják a két történelmi személyiséget. A tanár kivetíti a két személyiség képét, pontosítja, illetve kiegészíti az elmondottakat, s közben tudatosítja a tanulóknál, hogy a törökök szemében Szulejmán ugyanolyan nemzeti hős, mint számunkra Zrínyi Miklós vagy Hunyadi János és Dobó István. 10 perc	Önállóan szerzett ismeretek megosztása Szóbeli kifejezőkészség Megbízhatóság Felelősségvállalás	Frontális munka – egyéni vagy csoportos bemutatók	A bemutatóhoz szükséges technikai eszközök	P2 (Háttérinformációk) P3 (Kivetíthető képek) Vetítő eszköz

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
II/b Zrínyi és Szulejmán közös emlékműve					
A	<p>A tanár felolvassa a közös emlékművel kapcsolatos újsághírt, majd megkérdezi a tanulókat, hogy ki az, aki egyetért a közös emlékmű tervével, és ki az, aki nem. A jelentkezés alapján kialakul a két egymással szemben álló véleményt képviselő vitacsoport. Mindkét csoport kap egy-egy csomagolópapírt az egyik vagy másik alábbi felirattal:</p> <p>1. Helyes, hogy Zrínyi és Szulejmán szultán közös emlékművet kap szigetváron, mert...</p> <p>2. Nem jó ötlet, hogy Zrínyi és Szulejmán szultán közös emlékművet kapjon szigetváron, mert...</p> <p>Mindkét csoport felírja érveit a saját poszterére, majd ütköztetik ezeket. Felváltva mondanak egy-egy érvet, és próbálnak válaszolni egymás felvetéseire. Végül megfogalmazznak egy közös, kompromisszumos állásfoglalást. Fontos, hogy a tanulók felismerjék: a gyűlölködés nem vezet sehová, keresni kell és lehet a megegyezés, a békülés lehetőségét. Ehhez a másik fél szempontjainak megértése és tiszteletben tartása szükséges.</p> <p style="text-align: right;">20 perc</p>	<p>Egy olyan konkrét téma exponálása, amely megosztotta az embereket</p> <p>Szövegértés Nézőpontváltás Erőszakmentes problémakezelés Vitakészség Konszenzuskeresés</p>	<p>Frontális munka – tanári bemutató</p> <p>Csoportmunka – ötletbörze</p> <p>Frontális munka – vita, majd irányított beszélgetés</p>	<p>Csomagolópapírok a jelzett feliratokkal Vastag filctollak Ragasztógyurma</p>	D5 (Újsághír)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
B	<p>Valamennyi tanuló megkapja a D5 újsághírt és a hozzá kapcsolódó feladatokat, amelyeket önállóan megold. Ezután szabad választás alapján párok vagy hármás kiscsoportok alakulnak, és egyeztetik a gondolataikat. Ezt követően két-két pár, illetve kiscsoport (4-6 fő) ül össze ugyanezzel a céllal.</p> <p>A csoportok választanak egy szóvivőt, aki az osztály előtti megtartandó vitában képviseli a közösen kialakított gondolatokat.</p> <p>A többiek figyelnek a vitát, és a végén véleményt mondanak róla. A tanár ezután kivetíti az elkészült emlékmű képét, és közösen arról beszélgetnek, hogy a gyűlölködés nem vezet sehová, keresni kell és lehet a megbékélés lehetőségét. Ehhez a másik fél (esetünkben a törökök) szempontjainak elfogadása, megértése és tiszteletben tartása szükséges.</p> <p>20 perc</p>	<p>Egy olyan konkrét téma exponálása, amely megosztotta az embereket</p> <p>Szövegértés Nézőpontváltás Erőszakmentes problémakezelés Vitakészség Konszenzuskeresés</p>	<p>Egyéni olvasás</p> <p>Páros és csoportos munka – álláspontok egyeztetése</p> <p>Frontális munka – vita, véleményalkotás és irányított beszélgetés</p>	D5 (Újsághír és feladatok)	<p>P3 (Az emlékmű képe kivetítve)</p> <p>A vetítéshez szükséges eszköz</p>
II/c Zrínyi és Szulejmán egymás mellett					
A,B	<p>A tanár kivetíti az emlékmű képét, és elmondja, hogy a történelemben szinte példa nélküli megoldás, hogy az egymás életét kioltó ellenfelek emlékműve egymás mellett helyezkedjék el.</p> <p>A tanulók elmondják, hogy miként vélekednek erről a megoldásról.</p> <p>5 perc</p>	<p>A megismert helyzet illusztrálása és a végeredmény értékelése</p> <p>Kritikai gondolkodás</p>	<p>Frontális munka – szemléltetés és beszélgetőkör</p>		<p>P3 (Az emlékmű képe kivetítve)</p>

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
III. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS					
III/a A megbékélés esélye					
A	A tanár kivetíti Székely Bertalan festményét Zrínyi kirohanásáról. A tanulók elmondják, hogy szerintük milyen hangulatot sugall a kép. A tanár ezután kivetíti Szűcs Édua karikatúráját, amelyen egy török és egy magyar ember fog kezét ugyanezen festmény előtt. A tanulók elmondják, hogy milyen gondolatokat ébreszt bennük a karikatúra. A szóbeli visszajelzések mutatják, hogy miként gondolkodnak a tanulók az erőszakmentesség esélyeiről, az ősi gyűlölségek megszűnésének lehetőségeiről. Ez egyben jelzi a tanárnak azt is, hogy milyen módon folytatható a téma. 10 perc	A foglalkozás tanulságainak összegzése új feladathoz kapcsolódóan Kritikai gondolkodás Véleményalkotás	Frontális munka – irányított beszélgetés		P4 (Kivetíthető képek) A vetítéshez szükséges eszköz
B	A tanár egymás után kivetíti Székely Bertalan festményét Zrínyi kirohanásáról, majd Szűcs Édua karikatúráját a festmény előtt kezét fogó török és magyar férfiről. A tanulók leírják, hogy milyen gondolatokat ébreszt bennük a karikatúra. Ezek a megfogalmazások kiindulást jelenthetnek a témával történő további foglalkozásokhoz. 10 perc	A foglalkozás tanulságainak összegzése új feladathoz kapcsolódóan Kritikai gondolkodás Véleményalkotás	Egyéni írásbeli véleményalkotás	Papír és írószer	P4 (Kivetíthető képek) A vetítéshez szükséges eszköz

TANÁRI SEGÉDLETEK

P1 – Emlékek a török korból

Kivetíthető képek (külön könyvtárban)

1. Gazi Kaszim pasa dzsámija (Pécs)
2. Minaret Egerben
3. Fürdő Budapesten
4. A Rudas fürdő belseje
5. Gül Baba türbéje (Budapest)

P2 – Szulejmán szultán türbéje (háttér-információ)

Szulejmán szultán mauzóleuma eredetileg a közelben lévő barokk templom helyén állt. Az egykor palánkkal körülvett erősség mauzóleumában (türbéjében) temették el az 1566-os ostrom idején elhunyt szultán szívét és belső részeit, testét pedig bebalzsamozva, a róla elnevezett isztambuli dzsámi díszes türbéjébe vitték.

Szulejmán 1520-ban került a birodalom élére, és uralkodott 1566-ig, Szigetvárnál bekövetkezett haláláig. A török állam az ő uralma alatt ért hatalma tetőpontjára. I. Ferenc francia királlyal szövetségben a Habsburgok hatalmának megdöntésére törekedett, amikor Bécs ellen háromszor, Magyarországra hétszer vezette személyesen seregeit. Kiváló államférfi, művelt, több nyelven beszélő, költői tehetséggel is megáldott nagy hadvezér és diplomata volt. A világ legjelentősebb jogalkotói között tartják számon, nem véletlenül kapta a „törvényhozó” melléknevet.

Evlia Cselebi török utazó leírásából tudjuk, hogy Szulejmán szultán türbéje márványból készült. Említi, hogy az 1664-es téli hadjárat alkalmával Zrínyi, a költő katonái a türbét védő erősséget felégették, de tiszteletben tartották a sírhelyet, amely addigra jelentős mohamedán zarándokhelyé vált. A pompás türbét 1693-ban egy osztrák katonatiszt romboltatta le. Közeliében található a Török–Magyar Barátság park. E park helyén állt az 1566. évi ostrom idején a török szultán sátra.

(Forrás: <http://www.vendegvaro.hu/31-11415>)

P3 – A megvalósult emlékmű képe

Kivetítve vagy sokszorosítva valamennyi tanulónak

P4 – Székely Bertalan festménye Zrínyi kirohanásáról és

Szűcs Édua karikatúrája (Kivetítve színes változatban)

Kérdések:

- Nézzétek meg a következő festményt!
- Hogyan ábrázolja a festő Zrínyi harcát?
- Milyen hangulatot kelt bennetek ez a kép?